

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О
ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА**

Март 2020.

Београд, април 2020.

Садржај:

Уводна напомена	2
Резиме	3
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	4
Инфлациона очекивања синдиката	5
Инфлациона очекивања становништва.....	6
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	6
Описно исказана инфлациона очекивања становништва	6

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018. за Народну банку Србије спроводи агенција Испос. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Инфлациона очекивања представника финансијског сектора и привреде, су и у марту наставила да се крећу унутар граница циља Народне банке Србије ($3 \pm 1,5\%$).

Резултати мартовске анкете Ипсос показују да се и краткорочна и средњорочна инфлациона очекивања свих сектора, изузев становништва, крећу у распону од 2,0% до 3,0%.

Краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора и привреде су према резултатима мартовске Ипсос анкете остала непромењена на нивоу од 2,0%. Очекивања представника синдиката, по питању инфлације за годину дана унапред, су снижена са 2,2% и такође су износила 2,0%. Уобичајено виша у односу на очекивања осталих сектора, очекивања становништва су у марту порасла на 8,0% (фебруар 5,0%).

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора у марту су износила 2,5%, што је незнатно више у односу на претходну анкету (2,3%), док средњорочна очекивања привреде, синдиката и становништва, према мартовској Ипсос анкети, износе 2,0%, 3,0% и 5,0%, респективно.

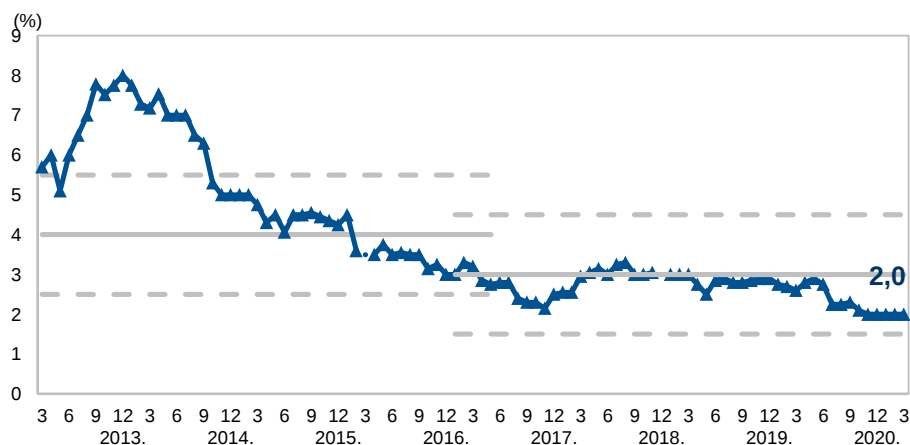
Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора, према резултатима Ипсос анкете, и у марту, су се нашла на нивоу од 2,0% што је непромењена вредност од септембра 2019. Према резултатима априлске Блумберг анкете, финансијски сектор за годину дана унапред очекује инфлацију од 2,3%, што је незнатно више у односу на претходну анкету (2,2%).

Вредност композитне мере инфлационих очекивања финансијског сектора¹ на основу одговора из мартовских анкета остала је стабилна на нивоу од 2,0%.

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос и Блумберг.

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора у марту су износила 2,5%, што је благо више у односу на претходну анкету (2,3%). Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора се од увођења овог питања у анкету (март 2014. године) крећу у границама циља.

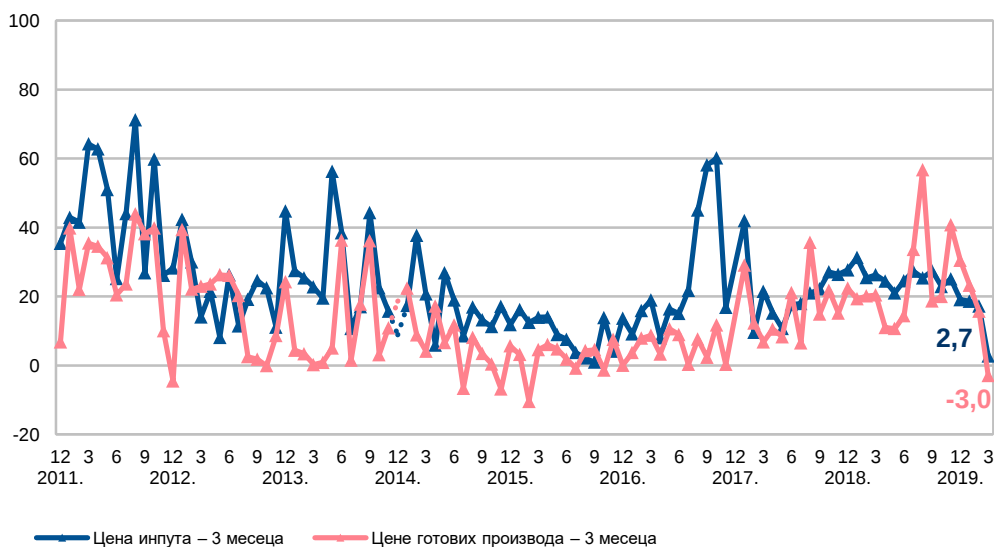
Инфлациона очекивања привреде

Инфлациона очекивања представника привреде за годину и две године унапред непромењена су од почетка године и износе 2,0%.

Као последица актуелне кризе и неизвесности какав ће ефекат она имати на укупну економску активност бележи се значајан раст учешћа привредника који очекује погоршање пословних услова и пад промета/производње у наредна три, као и у наредних дванаест месеци.

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета Ипсоса и Блумберга. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

* Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.

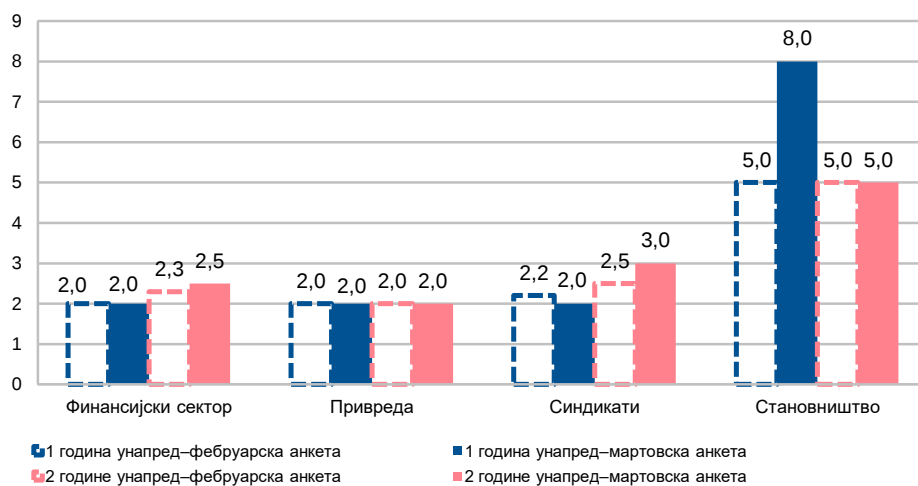
Извор: Нинамедија/Ипсос.

Када је реч о очекиваном кретању цена инпута и готових производа у наредна три месеца готово 90% испитаника не очекује њихову промену.

Инфлациона очекивања синдиката

Према резултатима мартовске анкете, инфлациона очекивања представника синдиката за годину дана унапред смањена су на 2,0% (фебруар 2,2%), док су средњорочна инфлациона очекивања порасла са 2,5% на 3,0%.

Графикон 3. Очекивана међугодишња инфлација за једну и две године унапред

Извор: Ипсос.

Инфлациона очекивања становништва

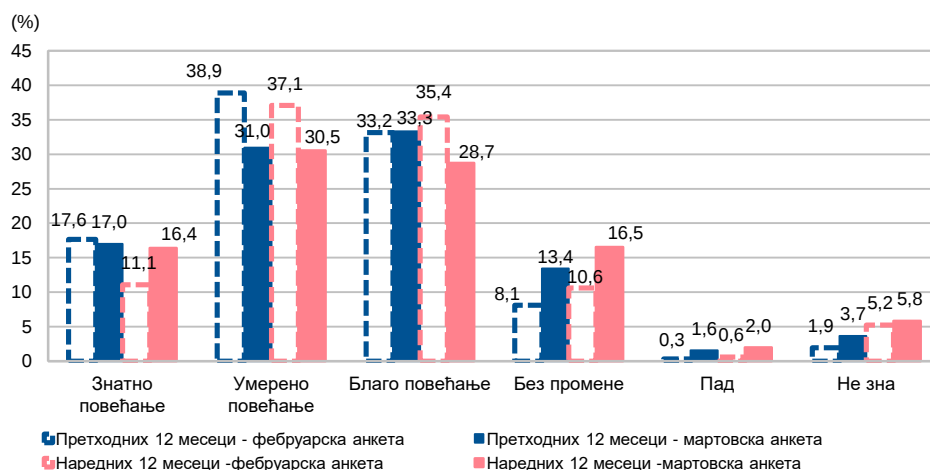
Нумерички и описно исказана инфлациона очекивања становништва

Након осам месеци у којима су била стабилна на 5,0%, краткорочна инфлациона очекивања становништва су у марту порасла на 8,0% (највише од јула 2015. године).

Претпостављамо је да је реч о привременом расту инфлационих очекивања становништва изазваних актуелном ситуацијом са корона вирусом, јер резултати квалитативне анкете показују да и даље највећи део становништва (око 60%) очекује да ће се цене у наредних годину дана умерено или благо повећати.

Удео испитаника који сматрају да ће доћи до знатног повећања цена у наредних годину дана у марту је износио 16,4% (фебруар 11,1%). Учешћа

Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Извор: Ипсос.

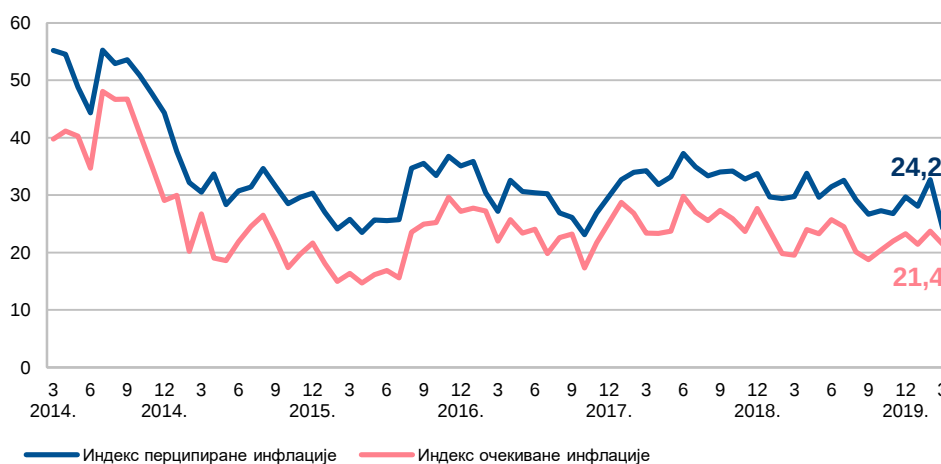
анкетираних који очекују умерено и благо повећање цена су смањени за по 7 п.п.

Овакво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

У односу на претходну анкету бележи се благи раст НП испитаника међу становништвом који очекују поскупљење месечних рачуна као и прехранбених производа.

Становништво очекује да ће инфлација у наредних дванаест месеци бити нижа од инфлације у претходној години дана, на шта указује виша вредност индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Такво кретање резултат је тога што **део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних дванаест месеци не очекује да ће се то наставити у наредних дванаест месеци.**²

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва
(у индексним поенима)

Извор: Ипсос и прерачун НБС.

² Поменути индекс добија се као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016. (http://www.nbs.rs/system/galleries/download/pdf_ioi/ioi_02_2016.pdf).